

Dato: 28. april 2020

Frit valgs priser 2020

Nærværende notat giver et indblik i frit valgs priserne i Vesthimmerlands Kommune. Notatet beskriver, hvad frit valgs priser er, og hvad de indeholder med en beskrivelse af beregningsmetoden i Vesthimmerlands Kommune. Herefter beskrives udviklingen i frit valgs priserne de seneste år, og der foretages en sammenligning med andre kommuner.

Kort om frit leverandør valg og frit valgs priser

Bestemmelserne om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet trådte i kraft pr. 1. januar 2003. Det frie leverandørvalg betyder, at borgerne har mulighed for frit at vælge, hvem der skal levere den hjælp, som borgerne er blevet visiteret til i henhold til ydelserne "Personlig pleje", "madservice", "madservice uden udbringning til hjemmet" og "øvrige praktisk hjælp". Borgerne skal kunne vælge mellem mindst to leverandører af ydelserne, hvoraf den ene leverandør kan være kommunen.

I Vesthimmerlands Kommune anvendes den såkaldte godkendelsesordning. Det vil sige, at Vesthimmerlands Kommune godkender og skriver kontrakt med leverandører af frit valgs ydelser, såfremt disse lever op til kommunens kvalitets- og priskrav. De fastsatte krav til kvaliteten skal blandt andet sikre, at den private leverandør lever op til kommunens kvalitetsstandarder.

Det er kommunen, der betaler de private leverandører for de leverede ydelser. Betalingen til de private leverandører sker på baggrund af kommunens fastsatte frit valgs pris, samt pris for delegeret sygeplejeydelser.

Ifølge lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30/8 2018 skal kommuner, der benytter godkendelsesordningen ved tilvejebringelse af det frie valg af personlig pleje og praktisk hjælp, hvormed prisen fastsættes uden priskonkurrence, foretage en efterberegning af afregningspriser *løbende efter behov og mindst en gang årligt*.

Dette er baggrunden for beregningen af de såkaldte frit valgs priser.

Beregning af frit valgs priser i Vesthimmerlands Kommune

Timeprisberegningen i Vesthimmerlands Kommune for frit valg følger de af Socialministeriets og KL's fastsatte regler, retningslinjer og beregningsmodeller.

I Vesthimmerlands Kommune beregnes frit valgs priserne på baggrund af en række variable, der kan opdeles i nedenstående kategorier:

a) Det politisk godkendte budget til den kommunale hjemmepleje, der indeholder udgifter til:

- Løn til ledelse
- Løn til SOSU-personale
- Øvrige personaleudgifter, herunder eksempelvis forsikring, uddannelse, it, beklædning
- Øvrige udgifter, herunder eks. inventar, repræsentation, kontorhold

b) Øvrige områder, eks.:

- Løn til FTR, AR, uddannelse- og elevkoordinator
- Drift af hjemmeplejebiler
- Løn til SOSU-elever
- Husleje
- Overhead, herunder andel af lønudgift til direktør, afdelingschef, sekretariat, HR, IT og revision

Udvikling i priserne fra 2018 til 2020

Herunder gennemgås udviklingen i de beregnede frit valgs priser i Vesthimmerlands Kommune i årene 2018 til 2020. Som beskrevet er kommuner, som anvendelse godkendelsesordningen, forpligtet til at genberegne frit valgs prisen minimum 1 gang årligt.

Tabel 1: Oversigt i udviklingen af frit valgs priserne fra 2018-2020

Takst	Beregning 2018	Beregning 2019	Genberegning 2019	Beregning 2020 (I taksten er indregnet beløb til husleje)	Beregning 2020 (Takstberegning uden beløb til husleje)
Praktisk hjælp	425,00	414,00	396,00	428,00	427,00
Pers. pleje – hverdagstimer	435,00	452,00	433,00	467,00	466,00
Pers. pleje – øvrig tid	532,00	548,00	515,00	552,00	551,00
Rengøringsenhed	345,00	384,00	515,00	402,00	400,00
Del. sygeplejeydl. – hverdagstimer		525,00	531,00	515,00	514,00
Del. sygeplejeydl. – øvrig tid		588,00	610,00	573,00	572,00

(NB: I Vesthimmerlands kommune beregnes frit valgs priserne på baggrund af de visiterede timer, ikke leverede timer)

Vedr. beregningen for 2019:

Forvaltningen analyserede i 2019 frit valgs taksterne i Vesthimmerlands Kommune og fandt det på den baggrund hensigtsmæssigt, at der fremadrettet differentieres mellem taksterne for henholdsvis "hjemmepleje" og "delegerede sygeplejeydelser". Disse blev tidligere afregnet som 'personlig pleje'.

Baggrunden for udarbejdelsen af de differentierede takster er, at disse giver et mere retvisende billede af omkostningen ved at levere de forskellige ydelser. Herudover er det kun hjemmeplejeydelserne, som er omfattet af frit valg, hvilket gør det hensigtsmæssigt med forskellige takster. Det er mere komplekst at levere delegerede sygeplejeydelser, og derfor er taksten herfor højere. Herudover påvirkede overenskomstmæssig lønstigning på ældreområdet taksten for 2019.

Vedr. genberegning for 2019:

Genberegningen blev foretaget på baggrund af Sundhedsudvalget budgetopfølgning pr. 30. september 2019. Det vil sige, at i stedet for at benytte budgettal, som grundlag for timeprisberegningen, er timepriserne (genberegningen) foretaget på baggrund skønnet regnskabsresultat pr. 30. september 2019.

Vedr. beregning for 2020:

I beregningen er medtaget et beløb på 234.580 kr., som det vurderes er hjemme- og sygeplejens andel af huslejeudgifter på plejecentrene. Det er valgt ikke at opdele beløbet i hjemmepleje og sygepleje.

Langt den største andel af prisstigningen fra 2019 til 2020 kan henføres til pris og lønfremskrivninger. Lønbudgettet for 2019 til 2020 er fremskrevet med **2,67 %**.

I forhold til Rengøringsenheden kan stigningen endvidere forklares med større udgifter som følge af rengøring hver 14 dag, mod tidligere hver 3. uge, og dermed de forventede merudgifter forbundet med større tidsforbrug til transport.

Endvidere udgør beregningsgrundlaget for Rengøringsenheden kun 2,34 % af det samlede beregningsgrundlag for frit valgs området, og prisen er derfor langt mere modtagelig for mindre ændringer i beregningsgrundlaget.

Sammenligning med frit valgs priser i andre kommuner

Nedenfor ses en række sammenligninger af frit valgs priserne i Vesthimmerlands kommune med priserne i andre kommuner.

Det bemærkes, at en række forbehold bør tages i forbindelse med denne type sammenligning.

For det første kan der være forskel på beregningsmetode mellem kommunerne. Derudover er der geografisk forhold, som påvirker organiseringen af driften og muligheden for at levere ydelser på den mest effektive vis.

Det beskrives løbende herunder, hvilke forbehold der skal tages ved de enkelte sammenligninger.

Sammenligning af frit valgs priser for "personlig pleje" med udvalgte kommuner

I nedenstående tabel fremgår timepriserne for 2020 på personlig pleje i hverdagstimerne i udvalgte kommuner. Dragør (OBS! timepris gældende *pr. 2014* og er ikke justeret/offentliggjort siden) som den billigste, udvalgte nordjyske kommune samt sammenligningskommunerne fra BDO analysen, Lemvig og Thisted (timepris gældende for 2019). Timepriserne i tabellen er fra frit valgs databasen og er derfor opgivet **inkl. moms**.

Tabel 2: Personlig pleje i hverdagstimer

Personlig pleje i hverdagstimer		
Kommune	Pris pr. time	Gældende fra
Dragør	316	01-01-2014
Morsø	458,75	01-01-2020
Rebild	498	01-01-2020
Aalborg	523,75	01-01-2020
Lemvig	528,75	01-01-2020
Thisted	572	01-01-2019
Vesthimmerland	583,75	01-01-2020
Mariagerfjord	636,25	01-01-2020

Som det ses af ovenstående tabel ligger frit valgs taksten for personlig pleje i hverdagstimer relativt højt i Vesthimmerlands Kommune i denne sammenligning. Kun Mariagerfjord Kommune har et højere takstniveau end Vesthimmerlands Kommune.

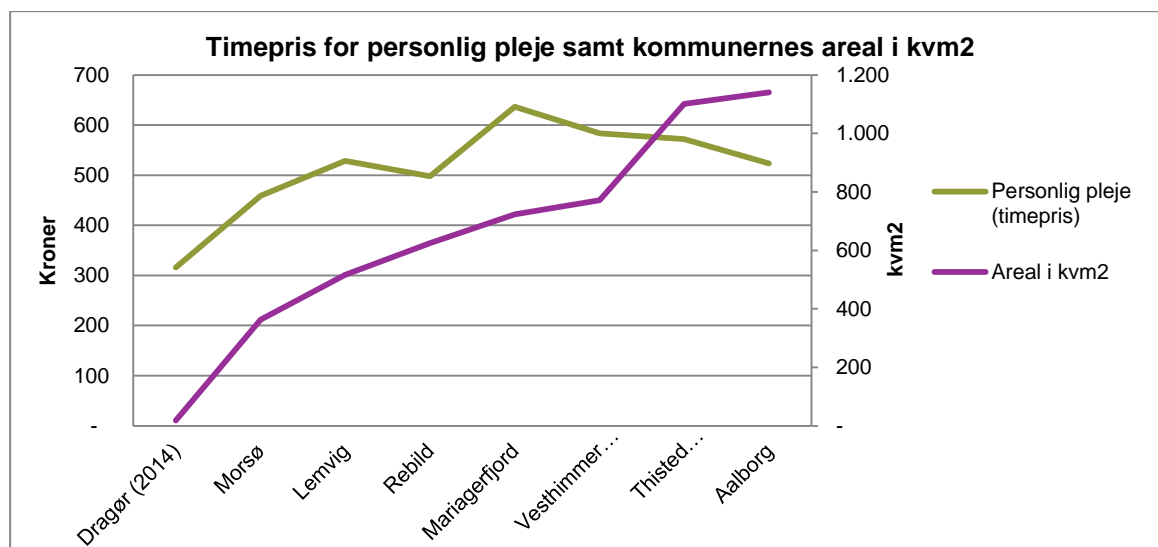
En mulig årsag til forskellen mellem taksterne kan være kommunernes geografiske sammensætning.

Tabel 3: Kommunernes areal

Kommuner	Areal i kvm2
Dragør	18
Morsø	363
Lemvig	516
Rebild	625
Mariagerfjord	723
Vesthimmerland	771
Thisted	1.101
Aalborg	1.140

Af nedenstående graf fremgår timepris for personlig pleje samt kommunernes areal i kvm2. Her ses det tydeligt, at der er sammenhæng mellem timepris og kommunernes areal. Tendensen synes at være, at jo større areal en kommune dækker, jo højere timepris.

Figur 1: Timepris for personlig pleje/kommunernes areal

Vesthimmerlands Kommune er eksempelvis arealmæssigt ca. 150 kvm2 større end Rebild, hvilket kan indikere, at der kan være længere mellem borgerene uden for bymæssig bebyggelse, og derfor bruges der mere tid på transport i Vesthimmerlands kommune.

Herudover er der også stor forskel på de socioøkonomiske forhold mellem kommunerne. Her er Vesthimmerland udfordret. Eksempelvis har Vesthimmerlands Kommune en forholdsvis stor andel af borgere i hjemmeplejen mellem 18 og 64 år. Herudover bemærkes som eksempel desuden, at Bostøtte SEL § 85 alene ydes i dagtid og på hverdage. Herudover leveres hjemmepleje til samme målgruppe (v. behov) som § 83 aften/nat og i weekender til de 18-64 årige.

Sammenligning af frit valgs priserne for personlig pleje med de nordjyske kommuner

I nedenstående tabel er vist timepriserne for de nordjyske kommuner, som de fremgår af frit valgs databasen. Bemærk at der er en stor forskel på, hvornår de enkelte kommuner senest har opdateret taksterne!

Tabel 4: Personlig pleje i hverdagstimer

Personlig pleje i hverdagstimer		
Kommune	pris pr. time	Gældende fra
Frederikshavn	391	01-01-2013
Brønderslev	423	01-01-2016
Læsø	446	01-01-2018
Morsø	458,75	01-01-2020
Jammerbugt	469	13-05-2014
Rebild	498	01-01-2020
Aalborg	523,75	01-01-2020
Thisted	572	01-01-2019
Vesthimmerland	583,75	01-01-2020
Mariagerfjord	636,25	01-01-2020

Som det fremgår af tabellen har ikke alle kommuner opdateret eller reguleret timepriserne årligt, og det er derfor ikke muligt at sammenligne kommunerne på dette grundlag. Af de fem kommuner der har opdateret/reguleret timepriserne i 2020 har Vesthimmerlands Kommune det fjerde højeste niveau, hvilket kan skyldes de tidligere nævnte geografiske og socialøkonomiske forhold.

Sammenligning med andre kommuner på baggrund af ECO-nøgletal

ECO- nøgletal er et nøgletalsystem, som er tiltænkt at kunne give grundlag for at foretage sammenligninger blandt kommuner indenfor forskellige områder. Eksempelvis giver ECO-nøgletallene mulighed for at sammenligne kommuner, der minder mest muligt om hinanden i forhold til finansielle, geografiske og socioøkonomiske betingelser.

Der er imidlertid en række forbehold der bør tages når ECO-nøgletallene anvendes til at foretage sammenligninger mellem kommuner. ECO-nøgletallene kan anvendes til at få et overblik, og danne grobund for nærmere undersøgelser. ECO-nøgletallene bør ikke fortolkes isoleret, da der er en risiko for at betydningsfulde forhold går tabt og der drages forhastede konklusioner. Dette blandt andet på grund af forskellig konteringspraksis og opgavefordeling blandt kommunerne.

Nedenfor ses ECO-nøgletal, hvor Vesthimmerlands Kommune sammenlignes med en udvalgt kommunal sammenligningsgruppe, Nordjylland og hele landet.

Voksne med særlige behov opgøres pr. 18-64 årige, hvor der i Vesthimmerlands Kommune er 20.726 borgere.

Tilbud til ældre opgøres pr. 65 +årige, hvor der i Vesthimmerlands Kommuner er 8.749 borgere.

Figur 2: Voksne med særlige behov

Voksne med særlige behov		VIVE		
8.70				
	Vesthimmerlands Kommune	Smnl. gruppen	Region Nordjyll.	Hele landet
Budget 2020				
Alle nøgletal er opgjort pr. 18-64 årig	20.726			
5.38.38 Hjemmehjælp til personer med handicap mv. omfattet af frit valg af leverandør	720	524	554	403
<i>Diff. Pr. 18-64 årig</i>		<i>196</i>	<i>167</i>	<i>318</i>
<i>Diff. For alle 18-64 årige</i>		<i>4.066.803</i>	<i>3.454.051</i>	<i>6.582.992</i>
5.38.39 Personlig støtte og pasning af personer med handicap m.v.	1.040	1.848	2.472	1.500
<i>Diff. Pr. 18-64 årig</i>		<i>-808</i>	<i>-1.431</i>	<i>-460</i>
<i>Diff. For alle 18-64 årige</i>		<i>-16.738.436</i>	<i>-29.666.629</i>	<i>-9.526.644</i>

Figur 3: Tilbud til ældre

Tilbud til ældre		VI V E		
7.10				
	Vesthimmerlands Kommune	Smnl. gruppen	Region Nordjyll.	Hele landet
Budget 2020				
Pr. 65 +årige	8.749			
5.30.26 Hjemmehjælp til ældre omfattet af frit valg af leverandør	9.214	9.806	10.314	10.984
<i>Diff. Pr. 65 +årige</i>		<i>-593</i>	<i>-1.101</i>	<i>-1.771</i>
<i>Diff. For alle 65 +årige</i>		<i>-5.187.217</i>	<i>-9.628.508</i>	<i>-15.493.368</i>
5.30.28 Hjemmesygepleje	5.740	4.658	4.730	4.289
<i>Diff. Pr. 65 +årige</i>		<i>1.083</i>	<i>1.010</i>	<i>1.451</i>
<i>Diff. For alle 65 +årige</i>		<i>9.471.327</i>	<i>8.840.577</i>	<i>12.699.004</i>

Udgifter til frit valgs området fremgår af både "Voksne med særlige behov" samt "Tilbud til ældre" (grøn).

Voksne med særlige behov omfatter borgere i alderen 18 til 64 år, som modtager hjemmehjælp. Kategorien ældre dækker over borgere på 65+ år, som modtager hjemmehjælp.

For Voksne med særlige behov bruges der i Vesthimmerlands Kommune 196 kr. mere pr. borger end sammenligningskommuner, hvilket svarer til 4,067 mio. kr.

På Tilbud til ældre bruger Vesthimmerlands Kommune 593 kr. mindre pr. borger end sammenligningskommuner, hvilket svarer til 5,187 mio. kr.

Ovenstående indikerer, at der er forskelle i kommunernes konteringspraksis, hvilket har betydning for om en udgift henføres til ældreområdet eller til området for voksne med særlige behov. At udgifterne i Vesthimmerlands Kommune på ældreområdet er højere end sammenligningsgruppen, Nordjylland og hele landet er således et udtryk for forskellig konteringspraksis.

Betragtes hjemmehjælps-området for alle aldersgrupper (18+), ligger Vesthimmerlands Kommune ifølge ECO-nøgletallene ikke højere end sammenligningskommunerne. Ud fra ECO-nøgletallene bør timeprisen i Vesthimmerlands Kommune derfor ikke være højere end i sammenligningskommunerne.

I forhold til hjemmesygeplejen (blå) ligger Vesthimmerlands Kommune højere i udgiftsniveau end sammenligningsgruppen, Nordjylland og hele landet. En forklaring herpå kan være, at der i Vesthimmerlands Kommune korrigeres for delegerede sygeplejeydelser, således at et skønnet budget hertil er budgetteret under funktionen "hjemmesygepleje". Mange kommuner budgetterer de delegerede sygeplejeydelser sammen med frit valgs området.

Med hensyn til "personlig støtte" og "pasning af personer med handicap, §§ 95 og 96" (orange) (dvs. kontant tilskud til ansættelse af hjælpere SEL § 95 samt BPA - Borgerstyret personlig assistance, SEL § 96) ligger Vesthimmerlands Kommune lavere end sammenligningsgruppen, Nordjylland og hele landet.

Det bemærkes, at der er en tæt sammenhæng specielt mellem §83 og §95. Hvis borgeren får over 20 t/hjælp om ugen, kan denne være i målgruppen for § 95. Dette betyder, at i kraft af at Vesthimmerland ligger lavt ift. udgifterne til § 95, så er det sandsynligt, at disse borgere i Vesthimmerland typisk får hjælp ift. § 83 fremfor konstant tilskud til ansættelse af hjælpere (SEL § 95).

Mulighed for ændring af frit valgs priserne

Såfremt der ønskes en nedjustering af frit valgs priserne i Vesthimmerlands Kommune, skal der ske et fald i kommunens omkostninger overordnet samt omkostningerne pr. leverede time.

Dette kan enten ske ved:

- at effektivisere driften således, at medarbejdere i Vesthimmerlands Kommune leverer flere ydelser indenfor den samme tid
- At borgere modtager færre ydelser

Opsamling

På baggrund af ovenstående gennemgang af frit valgs priserne i Vesthimmerlands kommune og baggrunden herfor kan det bemærkes, at:

- Det kan være vanskeligt at sammenligne frit valgs priser kommuner i mellem, da der kan være forskelle i beregningspraksis samt geografiske og socioøkonomiske forskelle.
- Det er vigtigt at sammenligne Vesthimmerlands Kommunes frit valgs priser med sammenlignelige kommuner både i forhold til den enkelte kommunes areal samt de socioøkonomiske forhold.
- Der er en diskrepans mellem den forholdsvis høje frit valgs takst i Vesthimmerlands kommune og ECO nøgletallene, som viser, at Vesthimmerland tilsyneladende ikke har et betydeligt højere omkostningsniveau end andre sammenlignelige kommuner på frit valgs-området.

Forvaltningen har ikke særskilt foretaget en nærmere gennemgang af hjemme- og sygeplejens effektivitet, og kan på det foreliggende grundlag således ikke afgøre, hvorvidt der er et effektiviseringspotentiale, f.eks. i forbindelse med ruteplanlægning. En sådan analyse kan foretages og anbefales i givet fald gennemført som en ekstern konsulentvurdering.